

Syftet med Nätverket Renare Mark är att vara ett "Forum för att främja utvecklingen inom efterbehandling av föroreningar i mark och vatten".

Målet är att skapa ökad kontakt mellan olika aktörer, diskutera aktuella frågor och samarbeta med nordiska och europeiska nätverk i seminarier och workshops.

Styrelsen informerar

- Nätverket håller seminarium på miljömässan i Göteborg i oktober 2004
- **Höstmötet** är planerat till den **26-27/10** i Linköping.
- Region Öst bildades genom styrelsebeslut i januari 2004.
- Nätverket är medlemmar i det europeiska nätverket NICOLE.
- Nätverket har köpt in 20 posterskärmar till utställningarna vid våra vår- och höstmöten.
- Nätverket har en egen poster som beskriver föreningen och verksamheten.

Nätverket Renare Marks nyhetsbrev distribueras till samtliga medlemmar i nätverket via e-post. Nätverket är öppet för alla intresserade. Enskilt medlemskap kan tecknas av alla, för företag finns korporativt medlemskap. Mer information finns på nätverkets hemsida eller kan fås genom att skicka e-post till nätverket. Bidrag till Nyhetsbrevet tas gärna emot.

Redaktion:
 Krister Honkonen 031- 61 14 10
 krister.honkonen@fastighet.goteborg.se
 Ingegerd Ask 090 – 71 52 65
 ingeagerd.ask@sweco.se
 Thomas Liljedahl 090 - 786 5464
 thomas.liljedahl@chem.umu.se

Ansvarig utgivare:
 Ordförande
 Lisa Ledskog 013 – 21 45 68
 lisa.ledskog@soilrem.se

Nätverket Renare Mark
 c/o Statens Geotekniska Institut
 581 93 LINKÖPING
 info@renaremark.se
 http://www.renaremark.se

Nyhetsbrev

Rapport från Vårmetet 2004

Årets vårmöte hölls i Uppsala 23-24 mars och behandlade Planärenden och förorenad mark, Tillståndsfrågor samt Drivkrafter för efterbehandlingsåtgärder – försäkringar och tillsyn.

Dag 1 tog upp problemen med förorenade områden i samband med planprocessen och vem som skall betala. PBL kräver ju att marken skall vara sanerad innan detaljplanen kan antas. Men frågan är vem som vill betala för en sanering innan man vet om man får bygga? Även konsultrollen togs upp och det gavs exempel på hur frågeställningar hanteras i våra grannländer.

Även de förenklingar av tillståndsärenden som föreslagits i Miljöbalken behandlades. Som avslutning på dagen hölls även en paneldebatt där frågorna ventilerades. På kvällen intogs sedan en god måltid på restaurang Flustret med tillhörande öl från MB Envirotech:s pump samt dans.

Dag 2 behandlade några olika fall med tillståndsärenden för saneringar och vilken påverkan en lokal opinion kan ha på ett ärende. Vidare behandlades vad Sanerings- och miljöskadeförsäkringarna täcker och hur det fungerar t.ex. i samband med konkurs hos verksamhetsutövaren.

Utöver detta fanns även ett nyhetspass samt tävling om bästa poster respektive monter. Vi på Bjerking kunde glädja oss åt att Johan Kjellin som gör sitt examensarbete hos oss vann postertävlingen medan priset för bästa monter gick till MB Envirotech. /Connie Boox, Bierking AB

Nätverkets årsstämma

Mot slutet av dag 1 på vårmötet hölls Nätverkets årsstämma. Beslut togs om ny styrelse (val av ordförande, tre ledamöter samt en suppleant) samt sänkning av medlemsavgifter för kommuner, landsting och forskar från och med 2005. Annat som diskuterades på möte var vad vi vill använda eventuell vinst i nätverket till (till exempel sponsrade en del av fjolårets vinst vårmötet i form av sänkt deltagaravgift), hur de administrativa uppgifterna i nätverket kan skötas samt förslag till studieresa 2005. Läs mer på www.renaremark.se

Nya styrelsen blev som följer:

Ordförande: Lisa Ledskog, Soilrem Sverige AB
 Ledamöter: Christer Egelstig, JM AB
 Jan-Erik Lindström, MB-Envirotech AB
 Anneli Liljemark, SWECO VIAK AB
 Karin Axelström, Statens Geotekniska Institut
 Thomas Liljedahl, Marksaneringscentrum Norr
 Anna-Lena Öberg-Högsta, Golder Associates AB
 Suppleanter: Per Olsson, Länsstyrelsen Västra Götaland
 Eva Larsson, Länsstyrelsen Värmland

Nätverket Renare Mark - ÖST har haft sin första träff

Nätverket Renare Marks Regionala avdelning Öst träffades på SGI i Linköping den 26 februari. Intresset var stort med ca 40 deltagare. Mötet inleddes med en presentation av regionavdelningens interimsstyrelse. En valberedning kommer att tas fram under våren så att en styrelse kan väljas inför nästa år. Vi planerar att anordna 1-2 möten per termin och en studieresa.

Pär Elander och Henning Holmström från Envipro höll ett föredrag kring föreningssituationen i Valdemarsviken. Under 2002-2003 har flera rapporter tagits fram. Bl a kan nämnas att en stor undersökning av Valdemarsviken har genomförts. Även spridningen av föreningar från själva fabriksområdet har undersökts och vattenomsättningar har beräknats. De resultat som har framkommit hittills har arbetsgruppen sammanställt i en lägesrapport, som även innehåller en planering för det fortsatta arbetet. Några av rapporterna finns att hämta som pdf-filer på länsstyrelsen i Östergötlands läns hemsida (www.e.lst.se).

Efter den uppskattade presentationen så avslutades kvällen i puben med mexikanskt mat och öl.

Interimsstyrelsen består av:

Elke Myrhede	Ordförande
Ola Sundin	Infoansvarig
Karin Axelström	Lokalansvarig
Jonny Bard	Sekreterare

Vill du veta mer om Nätverket Renare Mark Öst? – Gå in på www.renaremark.se eller hör av dig till styrelsen.

/Jonny Bard

En glimt från ATV:s Vintermøde

ATV Jord og Grundvand höll sitt traditionsenliga Vintermøde på en sportanläggning/kursgård i Vejle i mars. ATV har en tjugouårig tradition av ett seminarium som i mångt och mycket liknar våra Höst- och Vårnöten. Mötet är stort, 350 personer, och för de som vill börjar begivenheterna redan kvällen innan. Vintermødet inleds alltid med något allmänt miljöspörsmål. Denna gång med bland annat en journalist och med rubriken "Vem sätter den miljöpolitiska dagordningen?"

Sessionerna var inriktade på danskarnas stora huvudbry, grundvatten. Allmänt diskuteras grundvattenproblematiken utifrån potentiella risker av diffusa föroreningskällor, t.ex. pesticider. När det gäller förorenade jordmassor fick man intryck av att de oftast grävs upp utifrån generella riktvärden, inte så mycket diskussioner kring platsspecifika riktvärden eller kring förorenande punktkällor. Man har också fått fokus på förorenade markområden med diffusa föroreningar. På ett föredrag visades hur en lekplats i Köpenhamn sanerats genom bortgrävning av jord och trycklyftsrensning av trädrötter.

Seminarieret var "brett", inget enhetligt tema -men det var delvis parallella tema-sessioner. Middagen på kvällen är också mycket traditionsenlig med dans och pub till fram på småtimmarna. Mitt intryck är att danskarna nyttjar heeela dygnet för sina möten! Sammantaget kan noteras att Vintermødet var både lärorikt och trevligt!
Läs mer: www.atv-jord-grundvand.dk
/Lisa Ledskog, Soilrem

Ny litteratur!

- SGF:s fälthandbok i reviderad upplaga (1:2004) finns nu i tryck. Beställ på: www.swedgeo.se
- Handledning och checklistor i samband med förorenade områden. Lst Västra Götaland. Läs mer: www.o.lst.se/pdf/Handbok_REMISS_030411.pdf
- Av nätverket utsett bästa exjobb 2003 – Tallbark för saneringsändamål. Se artikel nedan eller: www.renaremark.se/filarkiv/vm2004/Exjobb_2003.pdf

Kunskapsprogrammet Hållbar sanering

Naturvårdsverket har fått in 74 ansökningar till kunskapsprogrammet Hållbar sanering. Programmet har under 2004 en utlysningbudget på ca 8 miljoner kronor för utvecklingsprojekt av tillämpad karaktär inom undersökning och efterbehandling av förorenade områden. Läs mer om programmet på: www.naturvardsverket.se

Hur går *in situ* saneringen av perkloretylen i Hagfors?

Den varma ånginjektionen är nu avslutad vid *in situ* saneringen av landstingstvätten i Hagfors då halterna snabbt avtagit i utluften. Den kalla markventileringen kommer dock att fortsätta under ett par månader till. Sedan i höstas har ca 3600 kg perkloretylen tagits ut ur marken varav ca 500 kg härstammar från kallventileringen och resten från ånginjektionen. Totalt sett har detta visat sig vara en betydligt större mängd än vad som tidigare antagits skulle finnas i marken.

/Jan Nilsen, SWECO VBB

Forskningsprojekt redovisades på europeiska branschorganisationen NICOLE:s möte i England

Den Europeiska branschorganisationen NICOLE anordnade i slutet av februari ett endagsmöte med titeln "Project Reporting Day". Tillsammans med undertecknad mötte totalt ett 70-tal deltagare mötte upp, varav flertalet från Nicles medlemskara i England, Holland, Belgien, Tyskland och Frankrike.

Syftet med mötet var att redovisa resultaten av de många forskningsprojekt som bedrivs inom EU, varav flera nu är avslutade. Många av projekten har sin tyngdpunkt på olika aspekter av grundvattenföroreningar, speciellt vad gäller kolväten och klorerade kolväten. De avslutade projekten PURE och INCORE har utvecklat ny kunskap och metoder för kartläggning, riskbedömning och val av saneringsmetoder In-Situ. Från PURE-projektet finns nu bland annat ett publikt beslutsverktyg för val av saneringsmetod "ABC".

Corona är ett nystartat projekt som skall ta fram lättanvända parametrar och verktyg för bedömning av naturlig eller stimulerad naturlig nedbrytning (MNA). Senspol är ett ännu pågående projekt som tagit fram en katalog över sensorer för mätningar på platsen. Metoderna har hittills utvärderats i två stora fält-workshops, ett för kvicksilver och ett för metaller. Eugris är en portal för information knuten till förorenad mark som är under utveckling med målsättningen att bli en Europeisk motsvarighet till den amerikanska Clu-in. På www.eugris.org finns nu en lista med kort information och länkar till forskningsprojekten.

/Thomas Liljedahl, MCN

Tallbark för saneringsändamål

Vid Vårsmötet i Uppsala delades priset för "Bästa examensarbete 2003" ut till *Karin Täljemark* och *Karin Öberg* för deras arbete med titeln "Tallbark för saneringsändamål - en studie av tallbarks sorptionskapacitet för tungmetaller och polyaromatiska kolväten" genomfört vid Institutionen för kemiteknik, Lunds Tekniska Högskola

Motiveringen från nätverkets priskommitté lyder: "Arbetet ligger nära forskningsfronten inom grundvattenrening, ett område som är av stor vikt för efterbehandlingsbranschen. Arbetet sammanför på ett spännande sätt de två disciplinerna kemi och ekosystemteknik på ett sätt som ger största möjliga nytta. Arbetet är väl avgränsat och genomfört med god stringens samt presenterat på ett lättillgängligt och välformulerat sätt".

Skakförsök (bilden) och kolonntester genomfördes på vatten förorenat med bly, koppar, zink respektive PAH för att undersöka sorbenten Ecobarks kapacitet att ta upp tungmetaller och organiska ämnen.

Ett kortfattat föredrag samt hela examensarbetet finns under "arkiv vårmötet 2004" på: www.renaremark.se

Kommande aktiviteter i nätverket:

Miljömässan Göteborg
oktober 2004
halvdagsseminarium

Höstmötet 2004
26-27 oktober
Linköping

Kalendarium

4th International conference on Oil & Hydrocarbon spills.

Modelling, analysis & control.
28-30 april 2004, Alicante, Spanien

<http://www.wessex.ac.uk/conferences/2004/oilspill04/>

Nya mottagningskrav för avfall SGI

12-13 maj, Linköping

<http://www.swedgeo.se/kursbokning/kurser.asp>

NICOLE meeting

Sediments and sludges: an issue for industry?

13-14 May, Frankfurt

http://www.renaremark.se/filarkiv/konferens/nicole_frankfurt.pdf

NGM 2004 – Nordiska geoteknikermötet

19-21 maj 2004, Ystad

www.ngm2004.nu

SGF kurs:

Miljöundersökningar i fält

20-21 september, Södertälje

<http://www.swedgeo.se/kursbokning/pdf/Fält-040920.pdf>

Läs mer på www.renaremark.se